

1850 jenom těm pánum gruntovním, k desátku hornímu oprávněným, kteří byli dne 11. července r. 1850 v držení práva ke brání desátku horního.

Přešeli statek, do desk zemských vložený, jež byl držel vlastník k desátku hornímu oprávněný, před 11. červencem 1850 v držení pána gruntovního, ke brání desátku horního nespůsobilého, tehdy nemá ani držitel nynější ani předešlý práva, žádati náhrady prozatímní.

Naproti tomu přísluší náhrada prozatímní pánu gruntovnímu, ke brání desátku horního spůsobilému, když nabyl statku, do desk zemských vloženého, od držitele, který neměl právo k desátku hornímu, a když podal na základě listiny nabývací u soudu příslušného před 11. červencem 1850 žádost, aby mu byl statek deskami zapsán.

§. 23. Když jest důvod právní na jisto postaven, přejíti se má k vyhledávání desátku horního, jež oprávněnec bral.

K tomu konci mají se opovědi náhrady se všemi průkazy poslati hejtmanstvím horním, na něž náleží, aby postávku po postávce v opovědech dle průvodů od stran předložených zkoušely (§. 11.) a s výkazy úředními, ježto jsou před rukama, je porovnaly.

§. 24. Při zkoušení opovědi náhrady za desátek z kovů drahých mají být pravidlem zvláště výkazy c. k. úřadu mincovního, a má se při tom na zřeteli miti, že prominulili c. k. úřadové někomu desátek, prominutí takové nikterak neuspobí na ony podily desátku, které náležejí pánum gruntovním k desátku oprávněným.

§. 25. Při vyhledávání desátku z kovů sprostých a jiných minerálů šetřiti jest rozdílu, zdaliž byl desátek odváděn v plodinách přírodních nebo byl vybíráno v sumách sjednaných nebo výkupních, anebo bylli dán v pronájem.

§. 26. Bylli desátek horní brán v plodinách přírodních, má se zkoušeli, jestli opověď pravdívá, jak co se týče toho, mnoholi desátku bylo udáno, tak i hodnoty peněžité, která se za něj žádá.

Neprokáželi strana průvody hodnověrnými, mnoholi desátku bylo, (§. 11) pokládati se má za to, že jest desátku likvidního jen tolik a ne více, co se srovnává s účty, od podnikatelů hor horním úřadům propůjčovacím položenými.

Při zkoušení cen mají být pravidlem smlouvy trhové, pronajímací a výkupní cech sousedních, vyřízené účty o dělání hor, výkazy výlěžků horních a nemili tu nižádných průvodů, tehdy má být pravidlem to, co c. k. horní hejtmanství v příčině té vyhledá.

§. 27. Bylli desátek vybíráno v penězích v jistých sumách sjednaných nebo podlé ustanovených cen výkupních, tehdy budíž měřídkem náhrady suma v penězích vybraná, pokudž účtami, smlouvami nebo jinými listinami na jisto jest postavena.